

2 جون 2015

داکتر سید عبدالله کاظم

یک تذکر مهم و تصحیح فوری: کمبود ورق اخیر متن دست نویس بیانیۀ محمد داؤد خان

وقتی متن دست نویس بیانیۀ محمد داؤد خان را به خط خودش دربارهٔ اعلام جمهوریت به حیث یک سند تاریخی طی مقاله مورخ 23 می 2015 در پورتال فحیم افغان جرمن آنلاين در 12 صفحه به نشر سپردم، توجه نکردم که آخرین صفحه آن سند از نشر باز مانده و صفحه 12 مقاله سفید بوده است. از محترمه خانم ملال نظام تشکر میکنم که متوجه خلای این صفحه شده و در ستون نظر خواهی همین چند ساعت قبل درباره تذکر داده اند. وقتی به اصل مقاله خود رجوع کردم، صفحه آخر مکمل در آن وجود داشت، اما اینکه چگونه این صفحه در پورتال از نشر باز مانده است، به یقین که ناشی از نارسائی دانش تخبیکی اینجانب بوده که اینک جهت اکمال آن سند، صفحه اخیر را با معذرت خدمت علاقمندان موضوع تقدیم میدارم. از مدیریت محترم پورتال صمیمانه خواهش میکنم که با ارسال مجدد متن مکمل "وورد" مقاله، اگر ممکن باشد به نحوی در اصلاح این مشکل پردازند.

طوریکه در نوشته های قبلی تذکر داده ام، بیانیۀ "خطاب به مردم افغانستان" محمد داؤد خان متن تاییبی بوده و دست نویس ندارد و به یقین که بیانیۀ مذکور بعد از مذاکره و مفاهمه با اعضای کابینه و مشاوران ایشان تهیه گردیده و بوسیلهٔ یک شخص مؤظف در دفتر ریاست دولت، طور معمول همه جا از نظر ادبیات و شیوه تحریر مورد تدقیق قرار گرفته و آماده نشر ساخته شده است. به همین ترتیب نامه های محمد داؤد خان عنوانی اعلیحضرت دست نویس نبوده، بلکه همه باید تایپ شده باشند. اینجانب کوشش کردم تا متن آن نامه ها را از روی مأخذ داشته تقدیم علاقمندان نمایم. کسانیکه به این مأخذ باور ندارند و خواهان مقطوعه اخبار آنوقت باشند، بهتر است خود شان در این قسمت دست بکار شده و آنرا جستجو نمایند و با نشر آن صحت و سقم آنرا ثابت سازند تا من و دیگر علاقمندان از آن مستفید گردیم. مخصوصاً برای کسانیکه در حومه و اشنگتن دی سی اقامت دارند، میتوانند یک بار به کتابخانه کانگرس تشریف برده و مایکروفلم های روزنامه های آنوقت را از نظر بگذرانند. منابع دیگر نیز با آنکه متن مکمل نامه ها را نشر نکرده اند، اما ضمناً به رؤس مطالب نامه ها اشاره نموده اند. از جمله "افغانستان در پنج قرن اخیر"، تألیف مرحوم فرهنگ (چاپ پشاور، جلد سوم، صفحه 700). البته منابع دیگر را که نویسنده آن شخصاً در طرح نامه اشتراک داشته است، در مقاله های بعدی خود به تفصیل بیان خواهم کرد.

قابل ذکر میدانم که یگانه بیانیۀ محمد داؤد خان به خط خودش همین بیانیۀ "اعلام جمهوریت" است که معلوم میشود بطور عاجل همان شب کودتا پس از حصول اطمینان موفقیت آن نوشته شده است. هرگاه متن بیانیۀ "خطاب به مردم" محمد داؤد خان از نظر شیوه تحریر و کاربرد کلمات مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند، به گفتهٔ داکتر صاحب هاشمیان به همان سبک "میرزائی قدیم و معمول وزارت خارجه" نوشته شده است و برعکس کسانی که ادعای ادبیات "مترقی" را در آن بیانیۀ دارند، چنان سبک در بیانیۀ خطاب به مردم دیده نمیشود که اگر فرصت میسر شد، در آن باره نیز مطالبی بعرض خواهم رسانید.

اینک صفحه اخیر دست نویس بیانیۀ اعلام جمهوریت که از نشر باز مانده بود:

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بڼي پاروالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکي په څیر و لولئ

۱۱
 در خانه یک بار در این مرفعت بزرگ
 من که هموطنان عزیز فرانس بر یک لقمه دلزد
 هم وطن برستان خانه اردوی ندانم
 که از هرگز سستی و کوشش مقدور و عالمانه
 در این نه نژاد از هم بلب لغات کرد و برستان
 عود در تادم علم

چون سستی و آرزو سندی ما نبرانه فقط انجام
 در این بهر دلم این همکاران ز روابط هم ازاد
 ما جمع جول کسور از مینات بلن هم ما
 و پدر یا من آن اعدای دلام
~~زندگی در قبال - پاسداری هموست~~

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
 یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ